

A kisiparosság fontos kérdései.

A magyar kisiparosságnak régi kívánsága: az ipartestületek megreformálásának és központi szervének ügye végre tető alá jut. Nemcsak régi kívánsága volt ez, hanem a kormányoknak régi ígérete is, amelyet miniszterváltozások, sőt parlamenti ciklusok lejártával elhalasztott eddig. A javaslatot most tárgyalta a képviselőház illetékes bizottsága, kimondta rá a sürgősséget és így a legközelebbi jövőben a képviselőház plénuma megkezdí ennek tárgyalását. A javaslatnak az iparosság kívánságait kielégítő legfontosabb intézkedései között szerepel az ipartestületek kötelező megalakulásáról szóló rendelkezés, mely biztosítja a kisiparosság egyetemének országos megszervezését.

Megalkotja az ipartestületi széket, mely az ipartestületeken belül örökdió az iparosság erkölcsi javai felett és szerepe, hogy az ellentéteket kiegyenlítse, a nyugodt munkát biztosítsa és egyengetse az iparosság számára a gazdasági boldogulás útját. Ezt a célt szolgálja a munkaügyi bizottság és a békéltető bizottság is. Az ipartestületek központi szerve az érdekképviseleti szerv lesz, amely a kisiparosság minden kérdését figyelemmel kíséri, erkölcsi és anyagi érdekeit erőteljesen képviseli. A bizottsági tárgyalások során a felhatalmazott kifejezésre juttatták azt a kívánságot, hogy ez a javaslat csak az első lépés legyen, amelyet kövessen a többi reform, ha beválnak a javaslat által tervezett intézmények. Hangot adtak annak is, hogy a kisiparosság többségének kívánsága külön kézműves kamara lett volna, de az életre hívandó központi szerv, ha nem is tökéletes megoldás, jelentős mértékben

viszi előre a kisiparosság égető kérdéseit.

A kisiparosságot ezenkívül élénken foglalkoztatják a napi megélhetés gondjai és ismételt intervensió történt az irányban, hogy a közszállítási munkásokat mentől nagyobb számban kaphassák a súlyos helyzettel küzdő kisiparosok. Ezen a téren a kisiparoknak az a panasza, hogy a jobb helyzetben lévő gyárpar az utóbbi időben a kisebb munkalehetőségeket is egyre jobban elveszi előle. A kisiparosság jelenlegi érdekképviseleti szerve az Iparosok Országos Szövetsége most felhívást intézett a nagyiparhoz, amelyben ezeket a dolgokat szóvá teszi. Konkrét példákat hoz fel, majd rámutat arra, hogy a kisiparosságot az a vád is érte, hogy csak sirni tud, de fizetni nem. Tény az, hogy a mai súlyos helyzetben nagyon sok kézművesiparos nem tud fizetni, de szívesen fizetne, ha tudna és szívesen lemondana a panaszkodásról. Arról azonban nem tehet, hogy az egész világot végigseprő válságfergeteg a leggyengébbet, a kézműiparost hozta abba a helyzetbe, hogy panaszra sok az oka. A kisiparosság ünnepélyesen felkéri a nagyipart, ne terjeszkedjen ki az ő egyébként is lecsökkent munkalehetőségi területre, mert ezáltal a kézművesipar legyöngyült életfeltételeit csökkenti. Márpedig a kézművesipar a legfőbb fogyasztója a gyárparnak és így a termelés zavartalanosságának biztosítása megköveteli a harmonikus együttműködést.

A kisipar képviselői remélik, hogy kérésüket meg is szivleli a nagyipar.

Abban az időben, amikor még az ipartestületek központi szervének javaslata nem készült el, a kereskedelmi kamarák részéről

olyan irányú akció indult, hogy a kisiparosság külön érdekképviselete helyett a kereskedelmi és iparkamarában új osztály létesítésével válasszák külön a kisipari ügyeket. A kamarai törvény tervezete el is készült. A tervezet az eddigi két szakosztály helyett háromt kívánt létesíteni úgy, hogy a kamarák kereskedelmi, kézműipari és gyárpari osztályokra tagozódtak volna. A tervezet az osztályokon belül a cenzus kuriáknak való választását is beakarta hozni.

A tervezetet a budapesti kamara beható megvitatás tárgyává tette. Általánosságban a kisipar képviselői éggóalmukat fejezték ki a tervezettel szemben, de a nagyipar képviselői is úgy látták, hogy az általános, egyenlő és tükös választójogon felépült kereskedelmi és iparkamarákat az új

választójogi megoldás a demokratikus fejlődés útján inkább hátrahozná, mert a kamaráknak adócenzus alapján kuriáknak való felbontása annyit jelentene, hogy a kicsinyek háttérbe szorulódnának, ami visszaesés volna az iparosok és kereskedők önkormányzati jogainak gyakorlásánál.

Annál is inkább, mivel az ipartestületek központi szervének felállítása most már a törvényjavaslatnak a bizottságok által való elfogadása után rövid idő kérdése, feleslegessé vált a kereskedelmi és iparkamarák eddigi rendjének megváltoztatása, a budapesti kamara teljes ülése egyhanguan azt a határozatot hozta, felkéri a kereskedelemügyi minisztert, hogy a kamarai törvény reformjára vonatkozó tervezetet vegye le a napirendről.

Adósvédelem újabb törvényeinkben.

Minduntalan hallani panaszokat arról, hogy a megszorult adósok ellen sok a per, sok az árverés és az árveréseken az ingóságok is, a földet is potom árón kerülnek eladásra. Arról is sokan panaszkodnak, hogy a nagy költségek felémészik az árverési vételárát, úgyhogy az adós minden vagyona eluszik az árverésen és adósságai mégsem csökkennek. Ezekkel a panaszokkal kapcsolatban a bajbajutott adósok a törvényhozás és a kormány védelmét sürgetik és panaszkodnak, hogy bajukkal senki sem törődik. Jogos-e ez a panasz?

A törvény egyik alapelve, hogy az adósnak fizetnie kell és ha nem fizet magától, a hitelező végrehajtás útján is behajthatja rajta követelését. Nincsen olyan jogrendszer, amely ettől az elvtől eltérhetne, mert ez minden hitelforgalmat megölné, hitel nélkül pedig nincs virágzó gazdálkodás. Még azt sem keresheti a bíróság, hogy az adós képes-e vállalt kötelezettségét teljesíteni, mert mindenkinek, aki kötelezettséget vállal, magának kell arra ügyelnie, hogy csak azt vállalja, aminek eleget is tud tenni.

Mint ahogy azonban sok gazdát egészen kivételes, előre nem látható bajok tettek képtelenné arra, hogy vállalt kö-

telezettségeit idejében teljesítse, az államhatalom is egészen kivételes kedvezményt adott a gazdáknak, módot adván az októberben megjelent hitelügyi rendeletben a bíróságnak, hogy a gazdák ellen folyó árverést és az ingatlan haszonélvezetére vezetett zárlatot 1932. okt. 31-ig elhalassza. A nehéz viszonyok közt felszaporuló kamatterhek enyhítése végett pedig kimondta ez a rendelet és ezt már nemcsak a gazdák, hanem minden adós javára, — hogy a rendelet megjelenése előtti időre 8 %-nál magasabb kamatot, ha pedig az adós késedelemben volt, s késedelem idejére 12 %-nál magasabb kamatot nem kell fizetni, ha több volt a kikötve. A jövőre pedig a kamatmaximumot 12 százalékban állapította meg. Sőt 1932 január 25-étől kezdve a bíróság érvényesíthető kamatmaximum 11 százalék, a Pénzügyi Központ első kuriájába tartozó pénzügyi intézetek által nyújtott kölcsönök után pedig a maximális kamat 10 1/2 százalék. Kimondja ez a rendelet azt is, hogy ezeket a határokat a kamat azt is, mindenféle címen szedett mellékletartozásokkal (költség, üzletdíj, folyósítási, forgalmi jutalék stb.) együtt sem haladhatja meg.

De ha az adósnak fizetnie kell is,

„A MUNKA” TÁRCÁJA

Fickó kutyám megvesztett.

Írta: Sz. Toma Mária.

Fickó beleharapott a kezembe. Nem sokat törődtem volna vele, ha nem viselkedett volna olyan különösen. Farkát behúzta, furcsán nézett, az orra pedig forró volt. Minden jel azt mutatta, hogy beteg. El is vittem nyomban az állatorvoshoz. Megnézte jobbról-balról, a száját is kinyitatta velem. Fickó túrta valahogy a torturát, csak egy kicsit vicsozilott a doktorra.

— Na nincs semmi nagyobb baj, — jelentette ki megnyugtatóan. Ezen minden kölyökkutya átmev. Eltart pár napig. Ilyenkor kissé ingerlékeny, ideges, nem eszik, de nem kell vele törődni. Hamarosan rendbe jön.

Boldogan felsóhajtottam.

Már egészen oda voltunk miatta. Feltűnik, hogy ő is úgy jár, mint a macskánk, melyet megmérgezték...

— Mili? ... Micsodana? ... — kiáltott fel az állatorvos ijedten. — Hogy mondtad?

— Megmérgezték a szomszédok...

— Mikor volt ez?

— Most három hete.

Elmondatta velem az esetet és ki-mondta a szentenciát:

— Dehogyan is volt az megmérgezve! Veszett volt az isenadial!

Elállt a szívverésem.

— Most, hogy jobban nézem a kutyát, hát látom, hogy ezen is veszeltség van kitörőben! — mondta.

Kezemet összekulcsolva könnyörögtem

— Ne ejtsen kétségbe! ... Gondolja meg, amit mond! ... Lehetséges volna, hogy egy veszett macska az ölemben feküdjék és nyugodtan virelkezdjék, amíg csak meg nem döglök?

— De mennyire lehetséges! ... Volt rá eset, hogy a veszett kutya utolsó percéig reagált a gazdája simogatására. Sőt tovább megyek. Nekem is volt egy kutyám, amelyik vesztelen is csóválta a farkát, ha szóltam hozzá.

— De egy macska!

Az is, ha elég intelligens. Nem mindéggyik állat tör, zuz és rohan. Ezt leginkább csak a falusi kutyák teszik.

Szőrnyű csend következett. A vérem meglagyott az ereimben, úgy éreztem, hogy most elérkezett az utolsó óráim. Valami különös, fojtogató rémület szorongatta a torkomat. A könny kibukott a szememből, jómagam pedig, mint egy élettelen rongydarab hullottam a közeli székbe. Végre mégis csak megszólaltam.

— Biztos benne, hogy a kutya is veszett?

— Egészen biztos vagyok.

Ekkor feléje rugott a kutyának,

mire az rekedt, hörgő hangot adott. Ezer szerencse, hogy erősen lartottam, mert ezt a mozdulatot keményen szokta meg-lorolni ökelme.

— Hallja? Ez a hörgő hang tipikus jele a veszeltségnek. A hangszálai már megbénultak.

— De miből gondolja, hogy a macska is veszett volt?

— Habzótt a szája.

— Mérgezésnél is habzik.

— Bizza csak ráml! Egészen jól tudom, hogy mit beszél! ... De miért van úgy kétségbeesve emiatt?

— Azon a napon, amikor a macska döglődött, a kutya közel ment hozzá. Összeverekedtek. Mindnyájan közbeléptünk és kisebb-nagyobb karmolások árán tudtuk csak őket széjjelválasztani. Gondolja el, három héttel ezelőtt négyünket sebesített meg a veszett macska! ... Ebbe bele lehet örülni! ...

— Hát bizony felháborító, hogy intelligens emberek ennyire könnyelműen viselkednek.

— Mondja hát, mit tegyünk?

— Vigye haza a kutyáját, de az ut közepén menjen, nehogy valakéhez is hozzáérhessen. Otthon, az udvaron kösse ki rövid láncra és így maradjon reggelig, amíg eljövök. Akkor majd megmondom, mit kell tenni.

— És mi lesz velünk? — kérdeztem aggódva. — Ugye, most nekünk rögtön a Pasteur-intézetbe kell mennünk?

Az állatorvos legyintett a kezével.

— Most már ugyanis mindegy! ... Várják meg a reggelt, akkor majd intézkedem.

— Gondolja, hogy elkéstünk a Pasteurral?

— Na hallja? Hirom hét nagy idő! ...

Valahogy kitámolyogtam az utcára. Se láttam, se hallottam. Fejvesztett kétségbeesésben a veszett kutya volt az egyetlen támaszom, ő vezetgetett ezuttal engem. Egy öreg ember részvétellel megszólított.

— Rosszul tetszik talán lenni?

— Jaj, vigyázzon! ... Megvesztett! ... — Jajogtam.

— Kicsoda? — kérdezte az öreg sértődötten.

— A kutyát!

— Már minthogy ez? — kérdezte — Ugyan! ... Sohase volt ez veszett! Nincs ennek semmi baj! Hiszen egészen tiszta a szeme, meg aztán három lábán ugrál! Látnivaló, hogy jó kedve van.

— De az állatorvos azt mondta...

— Tud is az valamit! Hiszen még a vak is látja, hogy nincsen ennek a döglök semmi baja. A doktor, úgy látszik, nem látott még veszett kutyát.

— Gondolja? — Mária ugy éreztem, hogy ez az egyszerű ember helyrebillentett valamit az agyamban. Most már kissé nyugodtabban állítottam be

A 25-ös emléktábla anyagmintájának megtekintése. A volt cs. és kir. losonci 25. gyalogezred elesett hősei emléktáblájának anyagmintája elkészült. A kivitelezéssel megbízott Bóna Kovács Károly helybeli szobrászművész az elkészült anyagminta megtekintésére meghívta az emlékműbizottságot, valamint a bizottság utján városunk notabilitásait is. A művész menházuccai műteremben a múlt vasárnap délelőtt 11 órakor tartott bemutatáson megjelentek Traum Péter esperes-plébános, vitéz Bodor Sándor alvezetes államparancsnok, Holczer Hugó őrnagy, Szenté László kormánytanácsos, továbbá az emlékműbizottság részéről a kivitelezés ellenőrzésére felkért hármas bizottság tagjai, ugyancsak: Fayl Frigyes tanár festőművész, Tóth Gyula volt községségi bíró és Billetter Tivadar acélgyári tanító, az emlékműbizottság képviselőiben pedig Bacsó József, Schultes Alfréd, Báthly László és Gaál Ferenc volt 25-ös tartalékos főhadnagyok. Az impozáns méretű anyagminta, mely pregnánsan tükrözi vissza a művészi elgondolást, ugyeszméi tartalom, mint művészi kivitel tekintetében mély benyomást gyakorolt a megtekintőkre, elannyira, hogy az az egyértelmű óhaj fejeződött ki, hogy a sikerült és valóban művészi relief a műköttervezet helyett méltán megérdemelné a bronzbaöntést. Az emlékműbizottság fontolóra vette ezt a kérdést és a telemes költségvetéssel és a súlyos gazdasági viszonyok mérlegelése után a napokban akként döntött a megoldás alternatívája felett, hogy megmarad az eredeti műköttervezet mellett s az ilyen értelemben eszközözendő kivitelezésre utasította a művészt.

B. I.

Salgótarjáni színház Lapunk terjedelme nem engedi meg, hogy a múlt héten színrehozott darabokkal és az azokban szereplő személyekkel külön-külön foglalkozzunk. Örömmel állapítjuk azonban, meg hogy R. és Bé. a ígátó társulata melyet első ízben lát vendégül Salgótarján városra, a várakozást messze felülmúlja úgy tagjainak elsőrangú játéka, mint a műsor helyes megválasztása tekintetében. Az előadott darabok a fővárosi színpadok gyöngyei, sok közülük Budapesten még ma is műsoron van. Kétször kell dicshöröngölnünk az elsőrangú ének és táncművészi primadonnáknak, a bájos László Ilyt, a temperamentumos Ruttkay Máriát, a kedves Horváth Ica-t, a férfiak közül Patay Józsefet, Radó Lászlót, Halmay Ernőt, Vértess Károlyt s a Maya morcos Püspöki Ivort. A rendezés jó munkájáért Radó Lászlót külön dicséret illeti. Lászlófy Lajos karmesterről is a legjobb véleményt mondhatjuk, mert kis zenekarával pompásan simul az operettek létketű stílusához. Mátray József, a társulat titkára mindenütt ott van ahol a színházba érkező közönséget figyelem fogadja. Ezekben a súlyos napokban is megmutatja Salgótarján, hogy a nemzet napszimójai iránt nemcsak tiszteletet és rokonszenvet érez, hanem anyagi erejéhez méltán támogatja is. E helyről is figyelembe ajánljuk a polgárságnak, hogy látogassa, segítse azokat, akik feledést, örömet, szórakozást és erőt, jó munkát végeznek, rászorulnak és rászólnak a segítségünkre. Kedves barátaink, vendégeink, az első ízben körünkbe érkező színészek pedig érezzék magukat jól Salgótarjánban — szívvel kívánjuk nekik. A jövő hét műsorát s a szegényebb néposztálynak a bámulatosan olcsó propaganda előadásokat, külön is figyelembe ajánljuk.

A Mausz ingyenes népkönyhája javára Dr. Kovács József bányai főorvos újabb 50 P adományt juttatott A nemesújvíű főorvosnak rövid időközben ez a harmadik 50 P-ös adománya. 150 P-vel járult hozzá eddig a levelesakció fenntartásához. Ezt a példátadó nagylelkű adományt a MANSz Elnöksége szegényei nevében meleg szívvel köszöni. — Ugyancsak uttörő kezdeményezés Moticska Nándorné ajándéka, aki vacsora megváltás címén 10 P-t, 10 kg. rizst, 10 drb. tojást adományozott a népkönyhája nemes céljaira. Ezt a kedves gondolatú adományt is hálás szívvel köszönjük.

A Magyar Mezőgazdasági Kamara márciusi kiállításával kapcsolatban magyar kutyakiállítás is lesz Budapesten.

Egyesületi és kiállítás hírek. A M. G. O. E. f. évi március 6-án tartja évi közgyűlését, melyen a tiszújítás kapcsolatban a salgótarjáni tenyésztők részéről Makó Károly M. G. O. E. tag van kandidálva.

Szemelvények az 1930. évi Statisztikai Évkönyvből.

A miniszterelnök most terjesztette az országgyűlés elé az egyes minisztériumok ügykörét felölelő tartalmú Statisztikai Évkönyvet az 1930-as évről, a közállapotokat ismertető jelentés kíséretében.

A jelentés sorjában foglalkozik a miniszterelnökség és az egyes szakminisztériumok működésével, majd az ország közállapotairól ad áttekinthető tájékoztatást, kiterjeszkedve a terület, a népesség, közegészségügy, szociális viszonyok, őstermelés, bányászat, ipar, kereskedelem, közlekedés, állami pénzügyek, hitelügybiztosítás, tűzkárok, áralakulás, fogyasztás, közműveltség, közoktatás, egyházi és hitélet, lörvényhozás és közgazgatás, továbbá a jogszolgáltatás kérdéseire.

A Statisztikai Évkönyv ugyanezen vonatkozásokban szemléltető számszerű kimutatásban tárja fel az 1930, sok esetben az 1926—30. évi állapotokat.

Nagyon érdekesek a fogyasztásra vonatkozó adatok. Az értékesítési nehézség folytán a buza-fogyasztás az előző évvel szemben az 1930—31. évben 15,2 millió métermázsára, fejenként 176 kilogrammra emelkedett az előző évi 110 kilogrammhoz képest. A rozs fejenkénti fogyasztása 61 kilogrammra, a cukoré 15,68 kilogrammra. A sörfogyasztás nagy visszaesést mutat, mert az 1926—27. évi fejenkénti 8,15 literrel 3,58 literre esett vissza, ami a háború óta kimutatott legkisebb adat. A bor befogyasztása magasan túlháladva az utolsó öt év átlagát, mely 24,25 liter volt fejenként, 39,58 literre emelkedett, főleg a kiviteli nehézségek következtében. A szén fejenkénti fogyasztása az 1929. évi 1080 kilogrammról, 1930-ban 904 kilogrammra esett vissza. A kávé fejenkénti fogyasztása 0,4 kilogrammra, a teae 31. grammra csökkent.

A közműveltség és közoktatásügyre vonatkozó 1929—30 tanévi adatok egy újabb fejezettel gyarapodtak. Ebben az évben közli ugyanis a statisztika először az iskolán kívüli népoktatás adatait. A kisdedóvók száma 1204 volt, ami az előző kimutatással szemben jelentékeny szaporulatot mutat. A mindennapi elemi iskolák száma ebben a tanévben 94-el szaporodott. A mindennapi elemi iskolákat jelleget szerint vizsgálva, az iskoláknak 17,6 százaléka állami, 11,7 százaléka községi, 41,4 százaléka római katolikus, 16,1 százaléka református, 5,9 százaléka evangélikus jellegű volt, a fennmaradó 7,3 százaléka kisebb felekezetek, vármegyék és magánosok között oszlik meg. Államszolgálatban részesült nem állami iskolák 84,5 százaléka. Tanítási nyelv szerint 91,5 tiszta magyar, 1,1 százaléka nemzeti kisebbségi és 7,4 százaléka magyarul vegyes tanítási nyelvű volt. A mindennapi elemi iskolák tanító személyzete 19087 főt tett ki, az előző évi 18396—1 szemben, ami 3,7 százalékkal emelkedést jelent a tanszemélyzet számában. Egy-egy tanítóra jutó nyilvános tanuló száma ebben az évben 47,4. A tanítók 43,7 százaléka volt nő, az elemi mindennapi iskolákban az 1929—30. év folyamán 990.530 tanuló iratkozott be, 92112-vel több, mint az előző évben. A háború után erősen lecsökkent születések száma, tehát még ebben az évben is érezhető hatását a tanulóknak számának alakulásában.

Az ipartanonc iskolák száma 486, kettővel több, mint az előző évben. Az ipartanonc iskolák tanulóinak létszáma az előző évi 68.924-ről 62.689-re esett vissza.

A polgári iskolák száma 409-ről 377-re esett. A tanító és tanítóképző intézetek száma 51. A tanulólétszám 668, ami az előző évi létszámmal szemben 10,9 százalékos emelkedést jelent.

A középiskolák száma: 28 gimnázium, 69 reáliskola, 23 reáliskola és 63 leányközépiskola. Az utóbbiak közül 13 leánygimnázium és 23 leányliceum. Internátussal 57 középiskola kapcsolatos. A középiskolák fenntartói között legnagyobb arányszámmal 45,5 százalékkal a felekezetek szerepelnek. A középiskolákban 3374 tanár működött, akik közül 977 szűkebb jut a hitoktatókra. Az 1929—30. tanévben 60.795 tanuló, 21 százalékkal több, mint az előző évben tartozott a középiskolák kötelezőbe. Érettiségi vizsgára 6875 tanuló jelentkezett, közülük érett lett 5824, 85 százalék. A

felsőkereskedelmi leányiskolák száma 18-ról 19-re emelkedett, viszont a fiúiskolák száma 32-ről 31-re csökkent. Az összes tanárok száma 927. Érettiségi vizsgára 2563 tanuló jelentkezett, akik közül 2181 sikerrel tette le a vizsgát.

Az egyetemi és főiskolák száma változatlanul 39, illetőleg a tudományegyetemi közgazdasági kart külön számítva 40. A főiskolai tagári létszám 1312, a hallgatók számában 12 százalékos visszaesés mutatkozik, számuk 15.497, közülük 33 százalék nőhallgató. A mezőgazdasági szakoktatást 48 közép és alsófokú szakiskola szolgálta. Az alsófokú bányászati szakiskola viszonyai alig változtak. Két iskola működött. Az ipari szakiskolák száma 43 volt.

Az iskolán kívüli népoktatás célját 280 népház 2259 népi és 1607 egyéni könyvtár és 825 vetítógép szolgálta. Az ismertetett képről 20.259 népművelési előadó, összesen 93.525 ismeretterjesztő előadást tartott túlnyomóan kisebb vidéki községekben. Az irni olvasni nem tudók részére 328 tanfolyam működött, melyeken 8033 analfabéta részesült oktatásban.

1930. évben Magyarországon megjelent és postai szállítást tárgyalt képező hírlapok száma 1035 volt, ami az előző évvel szemben 4,6 százalékos emelkedést jelent. A postahivatalok által szállított hírlapokat példányszám szerint vizsgálva megállapíthatjuk, hogy külföldi előfizetők részére 6.513.000 darabot adtak fel, míg hazai megrendelésre a postahivatalok 5.636.000 darab külföldi hírlapot szállítottak. A postahivatalok által szállított összes hírlapok száma 110.570.000 darab volt.

Start! . . .

Vasárnap délelőtt — 12 órakor — megtörténik az első postagalamb csapat feleresztése Somsokóujfalun. A salgótarjáni postagalambtenyésztők régi vágya és álma lép ezzel a megvalósulás stádiumába. Drukkolások és izgalmak fűtik a kedélyeket, míg a levegőben kis tubikáink — kifejlődött és sajátosság ösztönök révén — villámgyorsan közelednek fészkekhez. A galambházak ünnepies díszben és hangulatban várják a levegő sportmännáját, a tavaszi rekordok várható győzteseit. — Itt említjük meg, hogy a felajánlott tiszteletdíjak még nem futottak be minden helyről. Az összes felajánlott és beérkezett tiszteletdíjak együttesen lesznek nyugtázva e lap hasábjain. Nagy elfoglaltságom miatt úgy az első feleresztésről, mint a versenyekről általában jövő heti beszámolómban fogok részletesebben megemlékezni. Makó Károly cs. vezető.

Közgyűlés. A R. K. Olv. Kör február 28-án tartotta 33. évi közgyűlését. A nagyszámú megjelent tagokat Demeter Bertalan üv. elnök üdvözölte és a Hiszekegy elmondása után a gyűlést megnyitotta. Kaszper Kálmán köri jegyző a múlt évi gyűlés jegyzőkönyvét olvasta fel, Fekete Gyula köri pénztáros a pénzügyi helyzetről számolt be. Seiler Károly bányatárs. intéző a számadások felülvizsgálásáról, Miskei István a könyvtárról tett jelentést. Demeter elnök tartalmas beszámolóban látta fel a kör munkálkodását, a vezetőség szanálási tervét és akcióját. A nagy érdeklődéssel fogadott beszámólót lelkesen megtapsolták a tagok és mondtak egyhangú köszönetet dr. Holcsek Béla városi főgyógyász indítványára Demeter elnöknek és munkatársainak.

A „Mausz” salgótarjáni osztálya által a városi menházban fenntartott ingyenes levelesakció javára újabb a következő adományok érkeztek: Palackgyári Olvasókör 1 zsák liszt, 6 kgr. zsír, 6 kgr. bab, 50 kgr. burgonya. Dr. Kovács József 50 P, Schreiner Jenőné 16 P, Zemplényi Lászlóné 4 P, Reguly Lajosné 5 kgr. liszt, Farkas Péter 1/2 kgr. paprika. Poni Sándor 5 kgr. Borvan Pál 5 kgr. őz. Nagy Demeterné 5 kgr. l. Nagy Demeter 1 kgr. Nagy Sándor 2 kgr. Kovács Lajos 1 kgr. Kiss Gyula 2 kgr. tödő. A nemes adományokat ezúton is hálás szívvel köszöni a „Mausz” elnöksége.

Városi közgyűlés volt febr. hó 24-én d. u. 3 órakor. Targysorozat: 1. Polgármesteri bejelentések. 2. Polgármesterhelyettes 1932. évre újból Horváth László joggyi tanácsnok lett. 3. Dr. Főster Kálmán polgármesternek 1932. évre 6 helyi szabadság engedélyzése. 4. Omilyák Flórisné és Partényi Béláné óvónők kérelmét jutalom megállapítása iránt elutasítja a közgyűlés. 5. A 25-ös Emlékmű Bizottság anyagi támogatására 200 P-t engedélyez. 6. A Szent Ferenczendi tartományfőnökség kérelme az új plébánia építéséhez anyagi hozzájárulás iránt. Az építés megkezdésekor segínyt nyújt a város. 7. A református egyház templom-telkén kriptasor létesítését engedélyezi a közgyűlés. 8. Özv. Fehér Jánosnének trafik-pavillon céljaira terület bérbeadása. 9. Rácz Jánosnak arsitóbódé céljaira területeket bérbe ad. 10. Fekete József, Gyölc Sándor és Sztolár Ede kérelme telk vétel iránt a vágóhíddal szemben. 11. Egyes bizottságok kiegészítése. 12. Dr. Brunowszky Loránd orvosnak a tisztelő orvos helyettesítéséért 500 P tiszteletdíjat állapít meg 1931-re. 13. Református egyház kérelme köcsönéből 3600 P-nek Katona László terhére leendő átírása iránt. 14. Dr. Figs Béla kérelme Olay Gyula köcsönéből 2500 P-nek terhére leendő átírása iránt. 15. Magyar Károly és társai kérelme a Somlyó-utcai kut vizdíjának elengedése, illetve leszállítása iránt. Elutasítva. 16. Krets Lajos örökösének parcellázási tervét jóváhagyja a közgy. 17. A köztisztviselési vállalat bérbeadására vonatkozó árlejtési hirdetmény tárgyalása. 18. Az egészségház földszinti helyiségeinek értékesítése. A forg. adóhív. veszi igénybe egyelőre. 19. A köztemető helyének megállapítása. A Kálvária mögött a Károlyakna felé 15 hold. 20. Szmolka Mihály és Bulyovszky Lajos felebbezése a Tarján-patak szabályozási munkáiról benyújtott végszámlájuk felülvizsgálata ellen. 21. Szalai Imre felebbezése a Pécskö-patak munkáiról benyújtott végszámlájuk felülvizsgálata ellen. 22. Rosenberg Sándor kérelme kölcsöntörlesztési idejének meghosszabbítása és hátraléka részletekben való megfizetésének engedélyzése iránt. 23. Honosi-tási és illetőségi ügyek.

Aktuális strófák.

Írta: Krónikás.

Agyó! Kedves Karneválom, nem láthatom már a bálón fölénnyel, büszkén táncba lépni, szép leányt, asszonyt megígézni. Mennyi, mennyi piros álom, sirja Önt vissza Karneválom, de még több sóhaj száll fel utána, mert itt maradt a sok ruha számla... végeredményben Karneválom, bevallom, jobb, ha soha nem látom, Agyó! Ha soha nem látom. —

Nyáron, a kánikulában gondoltam egy nagyot, bementem egy üzletbe azt mondtam, jó napot s vettem egy fincsi kalapot. Fizető-re került a sor és mint már annyiszor kivágtam büszkén én: hitelt, vagy nem, vagy ad, fizetek majd ha fogy s ha ez konvenial az üzlet készen áll. Jó napot — jó napot, így vettem még a nyáron én egy fincsi kalapot.

Az ügyet régen elfeledtem, a kalapot is elfelejttem, azért igen meglepődtem, amikor egy kézbesítő, egy szörnyű módon mérgezőt kezéből kihullt az értesítő: Kint javaha fogy, követeléseim esedékes — íj de negédes — kint fogy, ez tagadhatatlan, de behajthatatlan, tagadhatatlan behajthatatlan.

Meghívó. A Salgótarjáni Ipartestület 1932. évi március hó 6-án (vasárnap) délután 3 órakor a székházában XLVI. évi rendes közgyűlést tart, amelyre az ipartestület összes t. Tagjai azzal hivatalnak meg, hogy a határozatképes létszám hiányában a fent kitűzött időben a közgyűlés megtartható nem lenne, az esetben 1932. évi március hó 13-án délután 3 órakor tekintet nélkül a megjelölt számára, külön meghívó kibocsátása nélkül fog határozatképesen megtartatni.

HIRDESSÜNK

A Munka

politikai hetilapban.

Allattanyosztási és mezőgazdasági kiállítás és vásár Budapest. Az országos magyar gazdasági egyesület folyó évi kiállítását március 17-től 21-ig rendezi meg Budapest. A rossz gazdasági viszonyok dacára is igen szép számban vannak már benevezések a részvételre. A tenyészállatcsoportban szarvasmarhák, lovak, sertések és juhok, továbbá baromfiak, galambok és házinyulak kerülnek bemutatásra. A nagytenyésztőkön kívül számos kis tenyésztő is részt vesz állattállományával a kiállításon. A kiállítás 3 napján és pedig március 18, 19 és 20-án a magyar kutyafajták: kormondorok, kuvasok, pulik és pumik; továbbá magyar és német fajtaú viszlák, tacskók, sima és drótszőrű foxterierek, véredek, német juhászek, dokermannok lesznek bemutatva. Ezzel kapcsolatosan kóborok, patkányfogó és rengörkutyaversenyt rendeznek. Részvételi díj kutyánként 5 pengő. A kiállítás szórakozlató látványosságát is mutat, mert a díjazott állatokat a felhajtópályán csoportonként elővezetik, ugyanitt különböző lovasmutatványok és fogatversenyek is fognak rendeztetni. A kiállítás látogatóinak az összes magyar vasúti vonalakra 50% utazási kedvezményt biztosítottak, melyhez a szükséges igazolványok 1 pengő ellenében az országos mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottságánál (Budapest, IX. köztelek-u. 8 sz.) megszerezhetők. R. L.

Termelési hitel a gazdálkodás folytonosságának biztosítására. Az idén a pénzügyi nehézségek miatt sokkal nehezebb volt a termelési hitelt biztosítani a mezőgazdaság számára, mint egyéb években. Holott nyilvánvaló, hogy az idén még sokkal inkább szükség volt erre a hitelre, hiszen a gazdák nagyrésze veszteségesen zárta le a terméserlékesítést és nem volt miből megkezdnie az új évadot; a helyzet azzal fenyegetett, hogy a termelés sok helyütt nem tud a megszokott mértékben megindulni. A pénzintézetek nem igen voltak hajlandók hitelt folyósítani és azt panaszták, hogy talvány nem kapták vissza a zöldhitelek egy részét. Hogyan garantálja a kormány a visszafizelést, kérdezték, mert míg a hitelező nincs biztosítva arról, hogy a várható termés, mint fedezet a hitel kielégítése elől el nem vonható, addig a pénz nem mer előjönni. Hosszas tárgyalások után a kormánynak mégis sikerült elérnie azt, hogy a pénzügyi központ és az O.K.H. segítségével nagyobb összegű termelési hitelt bocsájtasson a gazdák rendelkezésére úgy, hogy a pénz a gazda a hivatalos kamattal felett másfél százalékos kamattal kapja kézhez. A hitelkeretet nem állapították meg pontosan, abból a célból, hogy lehetőleg valamennyi jogos igényt kielégítsenek és a hitelkeretek a tényleges szükséglethez igazodjanak. A tavaszi vetőmagakcióra sikerült egy millió pengőt biztosítani és ebből akarják kielégíteni a burgonya és vetőmag iránti szükségletet. Ha valahol nem veszik teljesen igénybe a hitelkeret által nyújtott lehetőségeket, akkor megokolt esetekben árpa és zab vetőmagokat osztanak ki. A hitelkeret olyan bőven van megállapítva, hogy előre láthatóan minden jogos kívánságot ki tudnak majd elégíteni. A felsoroltakon kívül több pénzügyi intézkedés készül még a mezőgazdaság javára. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy igyekezik lezárítani az általános kamatnóvét és ezt a nehézségek ellenére meg is valósítja. A legnagyobb nehézség abban áll, hogy az alacsony kamattal tulajdonképpen csak akkor indokolt, ha a tőke bőségesen áll rendelkezésre, már pedig mi éppen tőkehiányban szenvedünk. A legrovidebb idő

alatt megkezdik az előkészítő munkát az adóarányosítás érdekében is, hogy az egyes termelési ágak lehetőleg jövedelmességük szerint vegyék ki részüket az adókievetésben. Megakarják hosszabbítani a földteherrendezésre való jelentkezés határidejét és gongoskodnak az eljárás költségeinek a minimumra való leszorításáról. Egy másik intézkedés az lesz, hogy a földhözjutottaknál az évjáradekek fizetése helyett áttérnek a bérfizetési rendszerre és ezzel megkönnyítik a földhöz jutottak helyzetét és lehetővé teszik, hogy birtokaikon megmaradjanak. Végül még meg kell említeni, hogy a földhasználatok új szabályozása érdekében törvényjavaslat készül a bérlők és bérbeadók érdekeinek szem előtt tartásával.

Gerbeaud süteményeket és kakaót, koestlin tortalapokat kizárólag mi tartunk állandóan friss és legjobb minőségben raktáron. Ligeti csemegeüzlet, a nagytralik mellett. Vendéglőknek, étkezőknek nagy árengedény.

Teljesen új süllyesztős Singer varrógép eladó. — Rusznyák Pécskö-u. 96.

Emésztési nehézségek, gyomor-fájás, gyomorégés, rosszullet, lejlájs, idegizgalom, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz megszünteli az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes utra tereli, felfrissíti a szellemet és egészséges álmot hoz.

LIBATOLL,
fehér, foszlatlan
50 fillérért
kilonként kapható.
Sachs és fia Bpest, Dob-u. 3.
5 kilótól kezdve postán is küldünk.

Most jelent meg „A Sajtó” című folyóirat februári száma a következő érdekes tanulmányokkal: Sándorfy Kamill: A magyar Sajtó történetéből. — Héderváry Klára: Újságitró-arcok: Radó Sámuel. — Kertész Árpád: Az újságtchnika utópiái. — Balázs P. Elemér: Bírósági sajtógyakorlat. — Hazai Sajtó, Külföldi Sajtó. — A füzet ára 1 pengő. Kapható minden könyvkereskedésben.

A MEFHOSz Utazási Irodája, mely múlt évben a Párisi Magyar Diák-egyesület utazásait rendezte, idén husvétkor is rendez rendkívül kedvezményes tanulmányutakat. A kétételes párisi tanulmányút, mely március 20-án indul diákoknak 260 P, kísérőknek 315 P. A két-hetes olaszországi út, mely március 19-én indul 400 P. A konstaninápolyi út ugyancsak 19-én indul és 440 P. Jelentkezni lehet MEFHOSz Utazási Iroda, IX. Ferenc-körút 38. Telefon: Aut: 872-74.

Epe- és májbetegknél, epekő és sárgaság eseteiben a természetes **Ferenc József** keserűvíz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a **Ferenc József** vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorrra isszuk. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és lüszerezetekben kapható.

Megkezdődött a tulzott ipari árak leszállítása. Mikor a kereskedelemügyi miniszter életbe léptette az „árelemző bizottságot”, sokan bizalmatlanul tekintettek működésére. A bizottság azonban hónapok óta szívósan dolgozott és most már mutatkoznak munkálkodásának eredményei. Kenéz Béla kereskedelemügyi miniszter legutóbb beszámolt arról, hogy mit ért el a bizottság: leszállította a pamut árát 110%-al, sőt bizonyos viszonylatban 150%-al. Leszállította a jutaszák árát kilogrammonként 207 pengőről 179 pengőre, sőt a mezőgazdasági szövetkezetek részére 173 pengőre. Ez az árszállítás kihatással lesz a kölcsönzások díjára és a használt szákok ára. Az ásványolaj vállalatoknál is rövidesen jelentékeny árszállítást fognak végrehajtani. Az árelemző bizottság most tárgyal az építési anyagok a téglá, méz, cement, szén és vas — árának csökkentéséről. Megvizsgálják továbbá a lenolaj, lenolajkence, kocsikenőcs és gépszirkartell árát. A közvetlő kereskedelemnek szintén a leszállított nagykereskedelmi árakhoz kell majd igazodnia s ha ezt nem teszi, az árdragítási törvény alapján fognak eljárni vele szemben. A kartellitörvény végrehajtási utasítás mo-

tanában készült el s ez lehetővé teszi a kormány számára, hogy erősebben lépjen fel a kartellekkel szemben mint eddig. A kereskedelemügyi miniszter kijelentette, hogy gyors egymásutánban sor fog kerülni mindazoknak az árucikkeknek megvizsgálására, amelyeknek ára tekintetében panaszok merültek fel. Ha a kormány meggyőződik arról, hogy Kiszákmányolási politikával áll szemben, könnyörtelenül élni fog a kartellitörvényben rendelkezésre bocsájtott eszközökkel és a kedvezmények elvonása, a közszállítósokból való kizárás, továbbá vámintézkedések útján, sőt mindezen túlmenően is él fog járni az indokolatlan árdragításokkal szemben. A józan itéletű ipar ezeket az intézkedéseket lehetőleg nem fogja bevégni és tudatában lesz annak, hogy rossz gazdasági konjunktúra esetén csak árszállítással tudja növelni a forgalmát és így csökkenteni az aránylagos rezsit. A tárgyilagosság kedvéért megemlítette a kereskedelemügyi miniszter, hogy manapság sok iparágunk sem rózsás a helyzete, nehézségekbe ütközött a beszerzés külföldről és sok bajt okoz a deviza ellátás. Van olyan iparág, amely kénytelen termelési költségein alul árusítani, csak hogy raktári készleteitől megszabaduljon. Ezzel szemben más iparágak a külföldi verseny elmaradása miatt monopolisztikus helyzetet élveznek. A gazdaságszociológusok számára mindenesetre megnyugtató körülmény az, hogy az árelenőrző bizottságba beválasztották a gazdaságtudósok két harcos egyéniségét, Marschall Ferenc és Farkasfalvi Farkas Géza képviselőket.

1545-1931 vhtz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Leopold Elemér ügyvéd által képviselt Schell Kőolaj Rt. javára 62 P 80 ill. tőke és több követelés és járuléki erejű a starjáni kir. bíróság 1931 évi 6914 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1931 évi dec. hó 1-én lefoglalt 7670 P becsértékű ingóságokra a starjáni kir. bíróság 9315 731 sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az 1908. évi XLI. t. c. 208-a alapján az alább megnevezett s a foglalási jegyzőkönyvből ki nem tűnő más foglaltaték javára is az árverés megtartását elrendelem. végrehajtást szenvedő lakásán Karancsberényben leendő megtartására határidőül 1932 évi márc. hó 11 nap délelőtt 10 órája tűzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt butorok, rádió, könyvek a egyéb ingóságokat a legtöbbet igénynek készpénzítés ellenében, esetleg bccáron alul is, de a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabban nem fogom eladni.

Salgótarján, 1932 évi febr. hó 8.

Török Gyula
kir. bír. végrehajtó.

M. kir. fővármivatal Somoskőújfalu.
221/1932. sz.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a nagym. kir. pénzügyminisztérium f. évi február f. évi február 4-én kelt 158.148 XIX. fő sz. rendeletével, a felsőutaspusztai m. kir. vámbemondó órs működését 1932. évi március hó 1-vel beszüntette.

Somoskőújfalu, 1932. február 26.

Tarr Lajos
m. kir. vámszaki felügyelő.
hivatalvezető.

Tokajhegyaljai fajborok:

Asztalibor 1 liter 70 fill. Szamorodni 1 liter 90 fill.
5 puttonos aszabor 1 liter 360 P.

Dorosnyák Géza tállyai szőlőgazdasága
SALGÓTARJÁN. FŐ-UTCA 65.

Mátraszelei fűtőszén

por és palamentes

10 métermázsa házhöz szállítva 18 P.

Megrendelhető Czirbesz-félc vendéglőben lőtéri állomással szemben és lakásomon Fő-utca 9. szám alatt.

Tisztelettel:

(szabados) **Donovál József**

Figyelem! A jelenleg szállított szénminőség nem hasonlítható össze az eddig szállított minőséggel.

JOBB MINŐSÉG!

RÉGI ÁR!

GÁSPÁR VILMOS

hentes és mészáros

ujjonnan berendezett üzemében naponta friss virsli és finom felvágottak valamint mindenféle hus és hentesárúk, legolcsóbb napi áron állandóan kaphatók.

Mielőtt a husvétisonka szükségletét beszerezné, tekintse meg sonka kirakatomat!

A n. é. vásárló közönség szíves látogatását kéri:

Gáspár Vilmos

hentes és mészáros

Salgótarján. — Piacér.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

5 Sz. I V.

9 Sz. 10 Cs.

12 Sz. 13 V.

Császár szerelme.

Romantikus operett.
Fősz: Liane Haid.

Kieg.: Vigjáték.

Vihar a Montblanc felett.

Jön!

Jön!

Császár vadász.

Kezdete: szerdán, csütörtökön és szombaton este 8 vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor.